

سازمان امور مالیاتی کشور

مرکز آموزش، پژوهش و برنامه‌ریزی مالیاتی
معاونت پژوهشی

ویرایش: اول
تاریخ تنظیم: ۱۴۰۵/۰۵/۰۳

عناوین محورهای پژوهشی سازمان امور مالیاتی کشور

(اولویت با طرح های منتج به محصولات پژوهشی کاربردی از جمله مدل، سامانه، نرم افزار و ...)

ردیف	محور پژوهشی	راهبرد کلیدی	نتایج مورد انتظار
۱	هوشمندسازی نظام مالیاتی و حکمرانی داده	۱-۱. حسابرسی سیستمی و تحلیل داده - طراحی مدل حسابرسی سیستمی مالیات عملکرد اشخاص حقوقی مبتنی بر صورتحساب مالی حسابرسی شده و سایر اطلاعات در دسترس - طراحی مدل حسابرسی سیستمی اشخاص حقیقی مبتنی بر رتبه‌بندی ریسک - طراحی داشبورد مغایرت‌یابی تراکنش بانکی، اظهارنامه و صورتحساب الکترونیکی ۱-۲. کشف تقلب و فرار مالیاتی با تمرکز بر فناوری‌های نوین - طراحی مدل کشف شبکه‌های فاکتور صوری و اعتبار مالیاتی غیر واقعی - شناسایی الگوهای فرار و اجتناب مالیاتی با استفاده از هوش مصنوعی - شناسایی و تحلیل الگوهای فرار در کسب و کارهای نوظهور و اقتصاد دیجیتال ۱-۳. توسعه خدمات الکترونیکی و مالیات‌ستانی هوشمند - بررسی ظرفیت قوانین مالیاتی برای الکترونیکی‌سازی خدمات - آسیب‌شناسی اظهارنامه‌های برآوردی و پیش‌فرض در قوانین مالیاتی - بررسی فراگیری صورتحساب الکترونیکی و موانع اجرایی آن - ایجاد و توسعه برنامه‌های نرم‌افزاری مبتنی بر کلان داده‌ها برای تحلیل رفتارهای مودیان مالیاتی	✓ تسهیل امور مودیان ✓ مالیات‌ستانی هوشمند ✓ کاهش فرار مالیاتی ✓ کاهش خطای تشخیص و حسابرسی ✓ کاهش هزینه‌های تمکین ✓ کاهش هزینه‌های وصول ✓ حسابرسی هدفمند ✓ واحدیابی سیستمی و شناسایی مودیان جدید

ردیف	محور پژوهشی	راهبرد کلیدی	نتایج مورد انتظار
		• ارائه مدل و طراحی سامانه جمع آوری داده مورد نیاز سامانه‌های سازمان امور مالیاتی کشور از سایت‌ها و فضای مجازی با بهره‌گیری از فناوری‌های نوین و هوش مصنوعی • ارائه مدل هوشمند و طراحی نرم‌افزار قیمت گذاری املاک و ارزیابی ارزش اجرای املاک • ارائه مدل و سامانه تشخیص موانع خارج از اختیار مودیان در انجام تکالیف قانونی	
۲	مقابله با فرار مالیاتی و اقتصاد پنهان	۱-۲. اقتصاد دیجیتال و دارایی‌های نوین • بررسی شکاف مالیاتی در اقتصاد دیجیتال ایران • شناسایی و مالیات‌ستانی فعالیت‌های اقتصادی در فضای مجازی • طراحی الگوی مالیات‌ستانی از رمزارزها • بررسی آثار گسترش اقتصاد دیجیتال، سکوها، اینترنتی، رمزارزها و کسب و کارهای نوظهور بر نظام مالیاتی کشور و ضرورت اصلاح قوانین موجود ۲-۲. تحلیل ریسک و پیشگیری از اجتناب مالیاتی • سنجش ریسک فرار مالیاتی ناشی از معافیت مؤدیان کوچک • شناسایی الگوهای فرار پس از اجرای مالیات بر سوداگری و طراحی مدل کشف معاملات صوری و غیر واقعی • شناسایی و تحلیل راهکارهای کاهش فرار مالیاتی در سامانه مؤدیان • شناسایی روش‌ها و ارائه مدلی برای جلوگیری از استفاده مودیان مالیاتی غیرمشمول تسهیلات تبصره ماده ۱۰۰ ق.م.م • شناسایی الگوهای فرار و اجتناب مالیاتی به تفکیک پایه‌های مختلف مالیاتی و ارائه مدلی جهت مبارزه با مصادیق فرار و اجتناب مالیاتی • طراحی مدل بررسی عملکرد سازمان امور مالیاتی کشور در شناسایی، مقابله و وصول مطالبات ناشی از فرار مالیاتی و ارزیابی میزان تحقق عدالت مالیاتی در بخش‌های مختلف اقتصادی به همراه نرم‌افزار	✓ شناسایی روش‌های مختلف کشف فعالان اقتصادی در فضای مجازی ✓ کاهش و بازدارندگی فرار مالیاتی ✓ ارتقاء عدالت مالیاتی ✓ افزایش درآمدهای مالیاتی

ردیف	محور پژوهشی	راهبرد کلیدی	نتایج مورد انتظار
		۲-۳. شفافیت اقتصادی و عدالت مالیاتی • بررسی نقش سامانه مؤدیان در کاهش فرار مالیاتی • تحلیل اثر شفافیت اطلاعات مالی بر افزایش تمکین مالیاتی • بررسی راهکارهای ارتقای عدالت مالیاتی	
۳	اصلاح قوانین، دادرسی و کاهش اختلافات مالیاتی	۱-۳. تنقیح، ساده سازی و اصلاح قوانین • شناسایی تعارضات و ابهامات قوانین و مقررات مالیاتی • کدگذاری و ساده سازی قوانین و مقررات مالیاتی ۲-۳. مدیریت اختلافات و دادرسی مالیاتی • شناسایی الگوهای پرتکرار اعتراض مؤدیان به برگه تشخیص مالیاتی به تفکیک هر یک از منابع مالیاتی و طراحی سازوکارهای اجرایی به منظور پیشگیری از آنها • تحلیل عوامل مؤثر بر افزایش اختلافات مالیاتی • طراحی سازوکارهای پیشگیری از اختلافات مالیاتی ۳-۳. ارتقای کیفیت تشخیص و رسیدگی • شناسایی رویه ها و بخشنامه های مولد اختلاف • بررسی عوامل مؤثر بر نقض آرای مالیاتی • ارائه مدل بهبود کیفیت رسیدگی و دادرسی مالیاتی	✓ ساده سازی و شفاف سازی قوانین و مقررات مالیاتی ✓ افزایش تمکین مالیاتی ✓ تسهیل اجرای قوانین ✓ کاهش اطاله دادرسی ✓ تسریع فرایند وصول درآمدهای مالیاتی ✓ شناسایی گلوگاه های قانونی

ردیف	محور پژوهشی	راهبرد کلیدی	نتایج مورد انتظار
۴	سیاست گذاری مالیاتی و اصلاح ساختار در آمدی	۱-۴. سیاست های کلان اقتصادی و مالیاتی • ارائه مدل پیش بینی وصولی ادارات کل امور مالیاتی مبتنی بر ظرفیت های مالیاتی مربوط • اثر آزادسازی یا یکسان سازی نرخ ارز بر مالیات • بررسی اثر افزایش مالیات بر ارزش افزوده بر رفاه خانوار • تبیین الگوی توزیع مطلوب عوارض ارزش افزوده میان شهرداری های کشور • تحلیل آثار سیاست های اقتصادی بر درآمدهای مالیاتی • ارائه مدل بهینه بخشودگی جرایم مالیاتی و تقسیط بدهی مالیاتی • ارائه مدل تحلیل کسب و کارهای مختلف شامل ارائه مدل درآمدی، فناوری و روش های تولید و عرضه در کشور و شناسایی واحدهای فعال • بررسی و ارزیابی کارآمدی مخارج مالیاتی کشور شامل معافیت ها، بخشودگی ها و مشوق ها • بررسی لایحه اصلاح قانون مالیات های مستقیم و ارزیابی آثار آن بر درآمدهای پایدار دولت، عدالت مالیاتی و فضای کسب و کار • بررسی ادبیات اقتصاد جنگ و آثار آن بر ساختار درآمدهای مالیاتی، فعالیت های اقتصادی و منابع بودجه عمومی کشور ۲-۴. اصلاح معافیت ها و مشوق های مالیاتی در راستای بهینه سازی و افزایش اثربخشی • بررسی اجرای احکام مرتبط با اعتبار مالیاتی تحقیق و توسعه، شرکت های دانش بنیان، مراکز علمی و فناوری و ارزیابی آثار آن بر توسعه اقتصاد دانش بنیان • اقتصاد سیاسی اصلاح نظام معافیت ها و مشوق های مالیاتی با تمرکز بر نقشه منافع ذینفعان و ارائه راهبردهای اصلاحی تدریجی • بازنگری معافیت های مالیاتی بخش کشاورزی ۳-۴. پایه های مالیاتی نوین	✓ بررسی تاثیر گذاری سیاست های مالیاتی ✓ سامان دهی معافیت های مالیاتی در راستای بهینه سازی و افزایش اثربخشی آنها ✓ ارزیابی میزان تحقق اهداف قانون گذار در حمایت از تولید، سرمایه گذاری و اشتغال و توسعه مناطق کمتر برخوردار ✓ شناسایی تاثیر اجرای قوانین جدید در اقتصاد کشور ✓ ارتقاء عدالت مالیاتی

ردیف	محور پژوهشی	راهبرد کلیدی	نتایج مورد انتظار
		• تحلیل آثار اجرای مالیات بر عایدی سرمایه (اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی و قانونی) • ارائه مدلی برای نحوه شناسایی خانه‌های خالی • بررسی بسترهای قانونی و اجرایی استقرار مالیات‌های نوین با هدف کاهش فعالیت‌های غیرمولد و سوداگرانه	
۵	بهره‌وری سازمانی و تحول سرمایه انسانی و ارائه راهکارهای بهبود تجربه مؤدی و کارکنان	• طراحی مدل داده محور برنامه‌ریزی نیروی انسانی مبتنی بر هوش مصنوعی در سازمان امور مالیاتی کشور • بازطراحی نظام ارزیابی عملکرد کارکنان بر پایه کیفیت تشخیص، نرخ نقض، کاهش اختلاف و کاهش هزینه تمکین • طراحی الگوی تامین و نگهداشت منابع انسانی در سازمان امور مالیاتی کشور با توجه به محدودیت های نظام پرداخت دولتی • کارسنجی فرایندهای اداری و مالیاتی در سطح ادارات کل امور مالیاتی کشور و ارائه مدل شبیه‌سازی • فرایندهای کاری ادارات کل امور مالیاتی کشور • ایجاد پلتفرم آموزشی با برگزاری آزمون با استفاده از هوش مصنوعی • طراحی سازوکار، مدل و سامانه نرم‌افزاری نظارت بر عملکرد ادارات کل امور مالیاتی • بررسی نیازمندی‌های ساختار اداری و مالی سازمان امور مالیاتی کشور و ارائه نرم‌افزار یکپارچه متناسب	✓ تخصیص بهینه نیروی انسانی (منابع و وظایف) ✓ ارتقای بهره‌وری عوامل در سازمان ✓ ایجاد یکپارچگی و انسجام (در جذب، پرورش و نگهداشت و ارتقای کارکنان) ✓ افزایش انگیزه کارکنان